

Brusel 9. listopadu 2023
(OR. en)

15252/23

LIMITE

AGRI 697
AGRISTR 61
COH 82
SOC 754
EMPL 539
ENV 1273

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Zvláštní výbor pro zemědělství / Rada
Předmět:	Závěry o dlouhodobé vizi pro venkovské oblasti EU - <i>schválení</i>

Delegace potvrdily, že proti znění závěrů Rady k výše uvedenému předmětu, jak je obsaženo v příloze, nevznášejí námitky, a Zvláštní výbor pro zemědělství / Rada se tudíž v rámci zjednodušené písemné konzultace se lhůtou do 9. listopadu 2023 vybízejí, aby tyto závěry beze změn schválily na zasedáních konajících se ve dnech 14. listopadu 2023 (Zvláštní výbor pro zemědělství) a 20. listopadu 2023 (Rada).

U příležitosti veřejné rozpravy během zasedání Rady dne 20. listopadu 2023 se členské státy vyzývají, aby dále zdůraznily své priority a upozornily na své obavy ohledně budoucího rozvoje venkovských oblastí EU.

Rada Evropské unie

PŘIPOMÍNÁJÍC články 39 a 174 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) a skutečnost, že úsilí o dynamické, multifunkční a prosperující venkovské oblasti představuje důležitý prvek zastřešujících strategií EU a společný cíl řady politik a politických nástrojů EU;

BEROUC NA VĚDOMÍ

- sdělení Komise (COM(2021)0345) ze dne 20. června 2021 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU: na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“;
- usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2022 (2021/2254(INI)) a stanoviska Evropského výboru regionů (2022/C 270/04) a Evropského hospodářského a sociálního výboru (2022/C 290/22) týkající se dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU;
- zprávu z konference Paktu pro venkov, která se konala v červnu 2022 v Bruselu, a zahájení činnosti koordinační skupiny Paktu pro venkov;
- poznatky z konference Paktu pro venkov, která se konala ve dnech 3. a 4. května 2023 v Uppsale (Švédsko); a
- výsledky a doporučení z fóra na vysoké úrovni o politice venkova věnovaného formování budoucnosti venkovských oblastí, které uspořádalo španělské předsednictví a Evropská komise ve španělské Sigüenze ve dnech 27.–29. září 2023;

VYZDVIHUJÍC,

- že venkovské oblasti zásadním způsobem přispívají k celkové prosperitě a hospodářské síle EU a k ekologické a digitální transformaci a hrají klíčovou úlohu v záležitostech, jako je produkce potravin, ochrana životního prostředí, opatření v oblasti klimatu a podpora našeho kulturního dědictví; že zemědělství hraje v tomto ohledu zásadní úlohu a má klíčový význam pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost venkovských oblastí a že řada venkovských oblastí v EU čelí příznačným výzvám, k nimž patří úbytek a stárnutí obyvatelstva, genderové rozdíly, chudoba, omezená konektivita, nedostatečně rozvinutá infrastruktura, chybějící rozmanité pracovní příležitosti a nedostatky v dostupnosti služeb a přístupu k nim,

přijala tyto závěry:

I. VIZE PRO VENKOVSKÉ OBLASTI DO ROKU 2040

Rada

1. VÍTÁ sdělení Evropské komise Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU, známé také jako vize pro venkov, holistický přístup a strukturu soustředěnou kolem čtyř vzájemně se doplňujících oblastí činnosti pro silnější, propojené, odolné a prosperující venkovské oblasti do roku 2040, související Akční plán EU pro venkov a zahájení a rozvoj Paktu pro venkov;
2. VYZÝVÁ v tomto ohledu Komisi, členské státy a regionální orgány, aby se zabývaly rozmanitými a mnohostrannými problémy územního rozvoje a složitostí venkovských oblastí a socioekonomickými rozdíly mezi venkovskými a jinými oblastmi, a vyzývá tvůrce politik na všech úrovních správy, aby věnovali zvláštní pozornost venkovským oblastem s cílem zlepšit životní podmínky a podporovat bydlení a přístup k základním službám pro obyvatele venkova;
3. ZDŮRAŽŇUJE zejména různorodou povahu a specifické potřeby všech venkovských oblastí, především nejvzdálenějších regionů, pobřežních komunit a řídce osídlených oblastí, jakož i oblastí, které jsou odlehlé nebo jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, jako jsou hory, ostrovy a nejsevernější regiony s velmi nízkou hustotou obyvatelstva;

4. ZDŮRAŇUJE, že vyvážený a integrovaný územní rozvoj zakotvený v lokálně zaměřených přístupech odráží nedávno přijatou novou unijní Územní agendu 2030 a že je nezbytné co nejlépe využít potenciálu venkovských oblastí s cílem podpořit jejich hospodářskou diverzifikaci prostřednictvím nových průmyslových a digitálních odvětví a odvětví služeb a vytvořit kvalitní pracovní místa a vhodnější, rozmanitější a flexibilnější pracovní příležitosti; rovněž je třeba brát v úvahu zvláštní potřeby malých a středních podniků;
5. UZNÁVÁ důležitou úlohu družstev, která přispívají k environmentální, hospodářské a sociální udržitelnosti venkovských oblastí, poskytují pracovní příležitosti a udržují ve venkovských oblastech život a obyvatelstvo;
6. V této souvislosti ZDŮRAZŇUJE, že je důležité investovat do řady odvětví, včetně zemědělství, a dosáhnout strukturálních změn na místě s cílem zajistit, aby venkovské oblasti zůstávaly obydlené a životaschopné, podpořit inteligentní rozvoj a co nejlépe využít ekologickou a digitální transformaci, mimo jiné řešením problému vyliďňování venkovských oblastí, demografického poklesu a stárnutí obyvatelstva, poskytováním odborné přípravy a dalších podpůrných opatření pro rekvalifikaci a prohlubování dovedností lidí, zejména pokud jde o digitální dovednosti a rozvoj venkova;
7. VÍTÁ v této souvislosti sdělení Komise o využití talentů v evropských regionech a VYBÍZÍ evropské, celostátní, regionální a místní orgány, aby se zabývaly nízkou dostupností veřejných služeb, mobility a infrastruktury a využily všech příležitostí, které ve venkovských oblastech existují, a aby vypracovaly například integrované strategie komunitně vedeného místního rozvoje a zlepšily přístup k finanční a technické podpoře a budování kapacit na místní úrovni;
8. Znovu ZDŮRAZŇUJE důležitou úlohu místních akčních skupin v rámci iniciativy LEADER a přístupu zdola nahoru při provádění strategií komunitně vedeného místního rozvoje;
9. ZDŮRAZŇUJE, že i když pro rozvoj místních strategií má zásadní význam silné zapojení občanů a organizací z venkovských oblastí, aktivní účast veřejnosti na všech úrovních správy je rovněž nezbytná pro rozvoj opatření pro budování kapacit, individuálně uzpůsobená, místně zaměřená a integrovaná politická řešení, včetně různých zdrojů financování a veřejných investic;

10. ZDŮRAŽŇUJE, že je zapotřebí větší spolupráce mezi venkovskými a městskými oblastmi při spravedlivém přechodu na klimaticky neutrální, udržitelnou a prosperující EU založenou na spravedlivých a vzájemně prospěšných vztazích mezi venkovem a městy a integrovaných rozvojových a investičních strategiích; UZNÁVÁ, že malá a střední města jakožto „záchytné“ a „ústřední“ body sehrávají úlohu v dosahování vyváženějšího územního rozvoje a poskytování pomoci okolním venkovským oblastem;
11. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba zajistit spravedlivou a inkluzivní transformaci ve venkovských oblastech, podporovat hospodářskou životaschopnost venkova a územní a sociální soudržnost a nikoho a žádné místo neopomíjet;

II. AKČNÍ PLÁN EU PRO VENKOV A PAKT PRO VENKOV

12. VÍTÁ zavedení Akčního plánu EU pro venkov s cílem dosáhnout cílů dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU do roku 2040;
13. VYZÝVÁ Komisi, aby pokračovala v systematickém monitorování provádění Akčního plánu EU pro venkov a zajistila jeho pravidelnou aktualizaci a nepřetržitou a účinnou mobilizaci všech příslušných politik EU;
14. PODPORUJE uplatňování koncepce ověřování dopadu na venkovské oblasti ze strany Komise, která spočívá v posuzování očekávaného dopadu hlavních iniciativ EU na venkov, a vybízí k podobným přístupům na celostátní, regionální a místní úrovni s cílem zajistit soudržnost, jednotnost a doplňkovost mezi politikami a nástroji týkajícími se otázek důležitých pro venkovské oblasti;
15. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba posílit soudržnost a součinnost mezi politikami a nástroji EU, včetně SZP a politiky soudržnosti, a budovat mosty mezi veřejnými orgány s cílem řešit hospodářskou, sociální a územní soudržnost ve venkovských oblastech a trendy související s vylidňováním a odlivem mozků; zásada soudržnosti by se měla rovněž týkat administrativních a prováděcích prvků při sledování společných cílů s různými podpůrnými nástroji;

16. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité rozšířit Středisko EU pro sledování venkovských oblastí a že je třeba zlepšit shromažďování údajů a kvalitu statistik týkajících se venkova, mimo jiné prostřednictvím údajů na úrovni obcí a údajů rozčleněných podle pohlaví a dalších typů funkčních oblastí, s cílem poskytnout podklady pro navrhování a rozvoj fakticky podložených a relevantních politik a opatření v oblasti venkova a zlepšit účinné posuzování územního dopadu, aniž by se výrazně zvýšila administrativní zátěž a náklady;
17. VÍTÁ platformu pro oživení venkova a se zájmem očekává, že Komise dokončí soubor nástrojů pro možnosti financování ze strany EU pro venkovské oblasti;
18. ZDŮRAZŇUJE zvláštní význam generační obměny ve venkovských oblastech a v zemědělsko-potravinářském odvětví a VYZÝVÁ členské státy, aby aktivně podporovaly mladé venkovské občany, mimo jiné usnadněním jejich přístupu k financování a půdě, poskytováním rozmanitých a flexibilních příležitostí v oblasti zaměstnání, odborné přípravy a vzdělávání a jejich zapojením do tvorby politik a do místních rozhodovacích procesů;
19. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba posílit veřejné investice a poskytnout unijní a vnitrostátní finanční prostředky, které přispívají ke konektivitě ve venkovských oblastech a k digitální transformaci, jež jsou nezbytné k tomu, aby měly tyto oblasti přístup k novým příležitostem, které potřebují stabilní síť s velmi vysokou kapacitou, a přístupné širokopásmové pokrytí;
20. VÍTÁ stěžejní iniciativu Akčního plánu EU pro venkov „Digitální budoucnost venkova“ a konstatuje, že je třeba podporovat digitální inovace, datovou infrastrukturu a získávání digitálních dovedností s cílem posílit kompetence potřebné pro digitální transformaci venkovských oblastí;
21. UZNÁVÁ, že ženy jsou významnou hybnou silou prosperity a sociálního začlenění ve venkovských oblastech, čelí však vícero výzvám a potřebují podpůrná opatření, aby se lépe začlenily na trh práce, využívaly stávající a vytvářely nové příležitosti pro zaměstnanost a inovace a podílely se na rozhodování; a VÍTÁ v tomto ohledu začlenění rovnosti žen a mužů jako jednoho ze specifických cílů nové SZP, který podporuje rovnou účast žen v zemědělství a socioekonomický rozvoj venkovských oblastí;

22. ZDŮRAZŇUJE zásadní úlohu zemědělství, potravinářství, lesnictví, rybolovu a akvakultury a dalších odvětví biohospodářství v ekonomice venkova, která vytvářejí pracovní místa, přinášejí inovace a vyšší a diverzifikované příjmy pro místní obyvatelstvo a jsou zdrojem udržitelných a obnovitelných surovin; a DOMNÍVÁ SE, že prioritou je dále budovat odolnost zemědělství, lesnictví a venkova s cílem čelit demografickým, hospodářským, klimatickým a environmentálním výzvám; PODTRHUJE adaptační kapacity venkovských oblastí, které posilují odolnost a snižují zranitelnost vůči změně klimatu;
23. VÍTÁ v tomto ohledu opatření, jejichž cílem je zlepšit územní plánování, udržitelné a odolné zemědělství a zároveň posílit potravinové zabezpečení, biologickou rozmanitost, dostupnost vody, zdraví půdy, výrobu energie z obnovitelných zdrojů, místní hodnotové řetězce a kvalitní zemědělsko-potravinářské produkty;
24. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité provádět dlouhodobou vizi pro venkovské oblasti v úzké spolupráci s občany venkova a podporovat, aby byla věnována zvýšená pozornost místnímu rozvoji a inovacím prostřednictvím inteligentních vesnic, komunitně vedeného místního rozvoje, regionálního rozvoje a posílení územních přístupů a místních iniciativ s cílem vytvořit nové hospodářské příležitosti a inovativní ekosystémy a zlepšit základní služby a infrastruktury ve venkovských oblastech;
25. VYZÝVÁ všechny celostátní a regionální správní orgány, místní orgány a všechny zúčastněné strany a komunity, aby se s odhodláním zapojovaly v rámci Paktu pro venkov a aktivně přispívaly k cílům stanoveným ve sdělení o vizi pro venkov a k cílům Paktu pro venkov;
26. V této souvislosti ZDŮRAZŇUJE, že vytváření sítí v rámci Paktu pro venkov a sítí SZP a dalších příslušných sítí souvisejících se soudržností může hrát klíčovou úlohu při šíření a sdílení informací a výsledků týkajících se vize venkova mezi zúčastněnými stranami na venkově;
27. VYBÍZÍ členské státy, které tak dosud neučinily, aby se zapojily do Paktu pro venkov a navrhly ucelené strategie a akční plány na celostátní, regionální a místní úrovni s cílem řešit problémy, jimž venkovské oblasti čelí, a rozšířit příležitosti, které nabízejí;

III. DALŠÍ KROKY

28. KONSTATUJE, že budoucí unijní, celostátní, regionální a místní financování venkovských oblastí by mělo náležitě odrážet klíčovou úlohu, kterou venkovské oblasti hrají při řešení hospodářských, environmentálních a sociálních výzev, jimž EU a její členské státy čelí, včetně výzev způsobených současnou geopolitickou situací;
29. UZNÁVÁ, že současný geopolitický kontext vyžaduje větší odolnost a konkurenceschopnost venkovských oblastí EU, zajištění potravinového zabezpečení na úrovni EU i na celosvětové úrovni v rámci otevřené strategické autonomie potravinových systémů Evropské unie a snížení vnější závislosti v klíčových oblastech, v nichž EU potřebuje vybudovat dostatečnou úroveň kapacity k zajištění svého hospodářského a sociálního blahobytu, jako je udržitelné zemědělství, jak je uvedeno v Granadském prohlášení;
30. VÍTÁ hodnocení, které provedla Komise a které se týká opatření prováděných nebo plánovaných v režimech podpory pro venkovské oblasti financovaných EU a členskými státy v programovém období 2021–2027 v rámci SZP a fondů politiky soudržnosti;
31. ZDŮRAZŇUJE, že kromě politiky soudržnosti, společné zemědělské politiky a národních plánů pro oživení a odolnost by měly být zapojeny všechny příslušné politiky EU, které posilují jejich soudržnost a součinnost, a měly by přispívat odpovídajícími zdroji na podporu venkovských oblastí;
32. VYZÝVÁ Komisi, aby vytvořila monitorovací nástroj pro posuzování unijního financování podporujícího venkovské oblasti prostřednictvím všech příslušných politik a nástrojů EU; PODPORUJE, aby byl na začátku každého programového období zaveden postup, který zajistí doplňkovost, soudržnost a součinnost mezi nimi, aniž by se zvýšila administrativní zátěž a náklady;

33. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité přizpůsobit stávající a budoucí politiky a postupy rozmanitým podmínkám a potřebám venkovských komunit malé velikosti, a VYZÝVÁ Evropskou komisi, členské státy a regionální a místní orgány, aby zjednodušily postupy a požadavky pro příjemce s omezenou administrativní kapacitou s cílem usnadnit investice optimálním využíváním různých unijních a vnitrostátních zdrojů a využíváním finančních nástrojů;
34. VYZÝVÁ Komisi, aby při přípravě nadcházející veřejné zprávy v prvním čtvrtletí roku 2024 důkladně zvažila názory spolunormotvůrců, včetně stávajících závěrů Rady a nelegislativního usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2022, a PŘIPOMÍNÁ skutečnost, že z diskusí týkajících se této zprávy mají vycházet úvahy o přípravě návrhů na příští programové období;
35. VYZÝVÁ Komisi, aby v této zprávě poskytla aktualizaci průběžného Akčního plánu EU pro venkov a soubor úvah o možných směrech pro posílení podpůrných opatření a financování venkovských oblastí a o dalším postupu; aby nastínila možnosti, jak zajistit další součinnost, soulad, soudržnost a doplňkovost mezi politikami, které mají dopad na venkovské oblasti a komunity nebo z nich mají tyto oblasti a komunity prospěch, a posílit správu na všech úrovních; a možnosti cílenějšího monitorování dlouhodobé vize pro venkovské oblasti EU, jakož i hodnotících mechanismů zakotvených v aktualizacích Akčního plánu EU pro venkov a v Paktu pro venkov, aniž by se zvýšila administrativní zátěž a náklady;
36. VYZÝVÁ Komisi, aby v návaznosti na budoucí přezkum této vize pro venkov zvažila přeměnu této koncepce na strategii EU pro venkov s komplexním a flexibilním přístupem k řešení různých výzev a rozmanitosti ve venkovských oblastech EU a zároveň maximalizovala jejich potenciál a příležitosti prostřednictvím souboru vhodných a relevantních ukazatelů a zohlednila přitom zásady zlepšování právní úpravy a zjednodušení;
37. VYZÝVÁ Komisi, aby Radě pravidelně podávala zprávy o svých činnostech v souvislosti s těmito závěry.